

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

A WÉK tréningek hatékonysága a Magyar Honvédség személyi állományának körében

Hornyák Beatrix szds.

Dr. Sótér Andrea alez.

MH EK VÉDEÜIG KJSZ
Egészségfejlesztési Osztály

„Magyar Katonai- Katasztrófa Orvostani Társaság XVIII. Tudományos Konferenciája
2015. 11. 25.

ISO 9001:2008; MEES 1.0/2007; ISO 14001:2004 HÉMORI szabvány szerint tanúsított kórház

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Az előadás felépítése

- 1. Williams Életkészségek Program bemutatása**
- 2. Hazai és nemzetközi hatékonyságvizsgálatok eredményei**
- 3. WÉK hatékonyságvizsgálat a Magyar Honvédségben**
  - Vizsgálati elrendezés, eszközök
  - Deskriptív statisztikai eredmények
  - Analitikus statisztikai eredmények
- 4. Összegzett megállapítások**
- 5. Jövőbeli fejlesztési irányok**

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

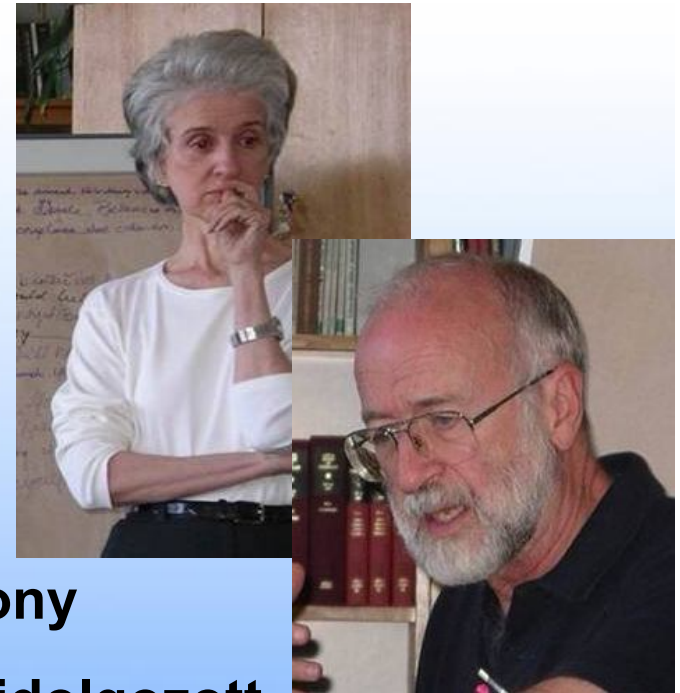
MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

A WÉK PROGRAMRÓL:

1. Kidolgozók: Virginia és Redford Williams

2. Előnyei:

- Tudományosan megalapozott és hatékony
- Jól strukturált, tematikája részletesen kidolgozott
- Áttekinthető, könnyen megérthető és megjegyezhető alapsémára épül
- „Itt és most” alkalmazható praktikus készségeket gyakoroltat be
- A mindennapi életünk pszichoszociális rizikótényezőit célozza meg

Helyzetelemzés

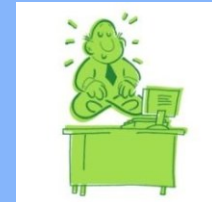
Naplójegyzet technika
FILE 4 kérdés technika

Akció Készségek
Problémamegoldás
Önérvényesítés
„Nem”-et mondás

Feszültség levezetés
Átkeretezés
Gondolatstop
Figyelemelterelés
Relaxáció

Kapcsolatépítő készségek
Figyelmes meghallgatás
Hatékony beszéd
Empátia
Pozitív megnyilvánulások

Hazai hatékonyságvizsgálat eredményei

(Stauder és mtsai, 2010)

1. **Minta:** 107 fő (♀: 81%, átlagéletkor 37±13 év)
2. **Vizsgálati elrendezés:** tréning előtt - tréning után (42 főnél FU 5 hónap)
3. **Vizsgálati eszközök és eredmények:**

Vizsgálati eszköz	Hatás mértéke (p<0,05)
Észlelt stressz (PSS14, Cohen és mtsai, 1983)	↓ 0,76
Vonásszorongás (STAI-T, Spielberger, 1970)	↓ 0,42
Depresszió (BDI, Beck, 1961)	↓ 0,40
Szomatikus tünetek (PHQ15, Kroeneke, 2002)	↓ 0,34
Jól-lét (WB, Bech és mtsai, 1996)	↑ 0,61
Élettel való elégedettség (Diener, 1984)	↑ 0,35

Nemzetközi hatékonyságvizsgálatok eredményei

- Bishop és mtsai:** 58 férfi, koronária bypass műtét (átlagéletkor $54 \pm 7,5$ év), vizsgálati elrendezés: PRE és FOLLOW-UP (3 hónap)
- Williams és mtsai:** 110 dolgozó (♀: 66%, átlagéletkor 44 ± 8 év), vizsgálati elrendezés: PRE, POST és FOLLOW –UP (6 hónap)
- Williams és mtsai:** 116 gondviselő (Alzheimer betegek rokonai) (átlagéletkor 61 ± 13 év), vizsgálati elrendezés: PRE és FOLLOW-UP (6 hónap)

Vizsgálati eszköz	Hatás mértéke ($p < 0,05$)			
	1	2	3	
Észlelt stressz (PSS14, Cohen és mtsai, 1983)	↓0,56	-	-	↓0,90
Vonásszorongás (STAI-T, Spielberger, 1970)	↓0,82	↓1,49	↓1,31	↓0,64
Depresszió (CESD, Radloff, 1977)	↓0,71	↓1,19	↓0,77	↓0,63
Élettel való elégedettség (Diener, 1984)	↑0,57	-	-	-

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

WÉK hatékonyságvizsgálat a Magyar Honvédségben

1. Vizsgálati elrendezés: PRE, POST és FOLLOW-UP (3 hónap)

2. Vizsgálati eszközök:

- **Mentális állóképesség (MÁQ, Szilágyi, 2006)**
- Szomatikus tünetlista (PHQ15, Kroenke, 2002)
- Jól-lét (WB, Bech, 1996)
- Észlelt stressz (PSS14, Cohen, 1983)
- Élettel való elégedettség (SWL Diener, 1984)
- Önminősített egészségi állapot (WHO)
- Vonásszorongás (STAI-T, Spielberger, 1970)
- Depresszió (BDI, Beck, 1961)
- **Munkahelyi stressz (ERI, Siegrist, 2004)**

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Deskriptív statisztikai eredmények

Minta elemszáma	77 fő		
Átlagéletkor	40,23± 6 év		
Nemi megoszlás	férfi: 40%	nő:60%	
Családi állapot	kapcsolatban él: 70%	egyedülálló: 30%	
Iskolai végzettség	szakmunkás:1%	érettségi:55%	felsőfokú:43%
Dohányzás	soha: 39%	leszokott:32%	dohányzik:29%
Sportolási gyakoriság	soha: 4%	heti1x:13%	heti 1x: 22% heti több: 61%
Önminősített egészség	rossz: 3%	közepes: 16%	jó: 62% kiváló:19%

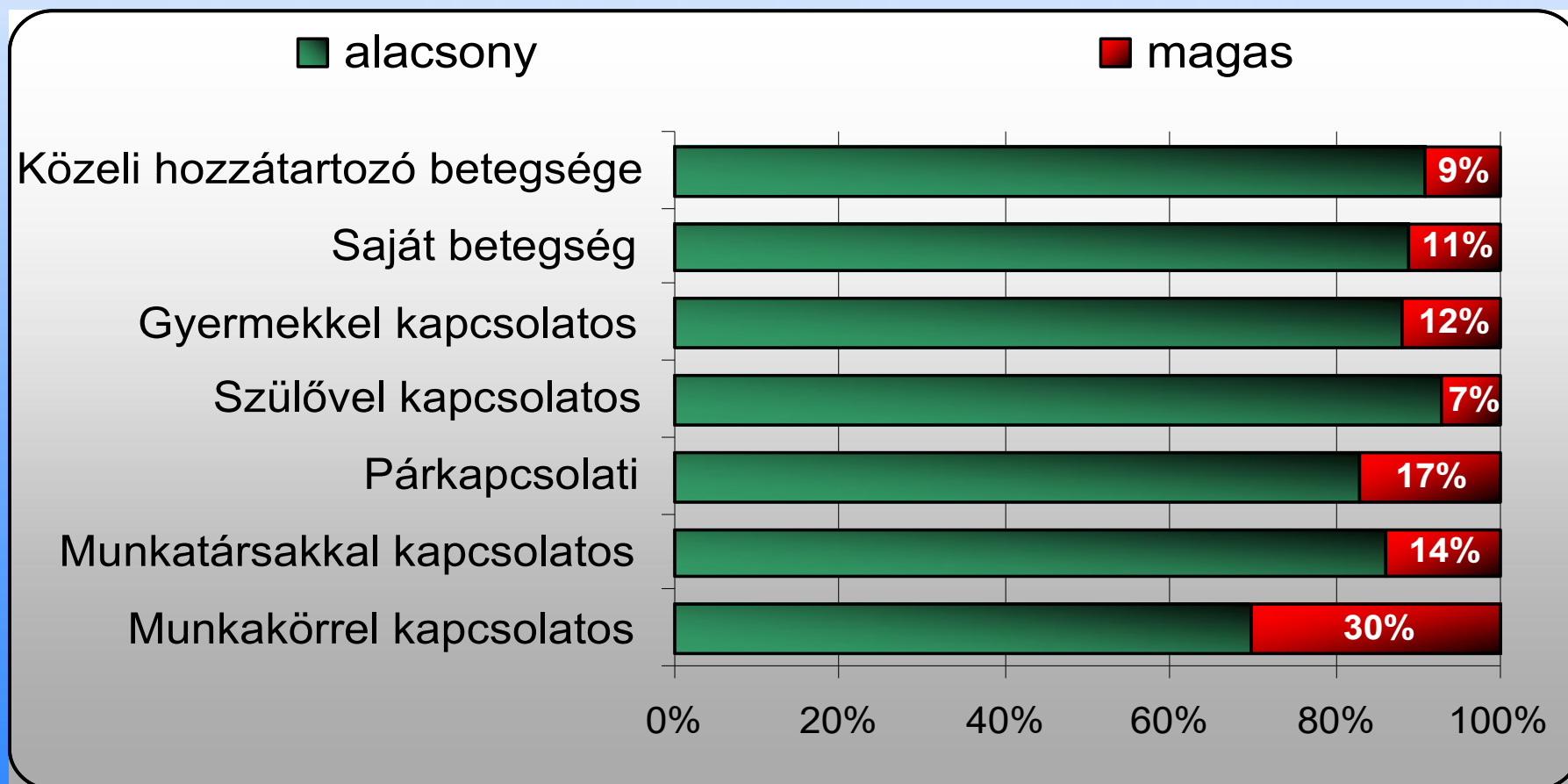

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

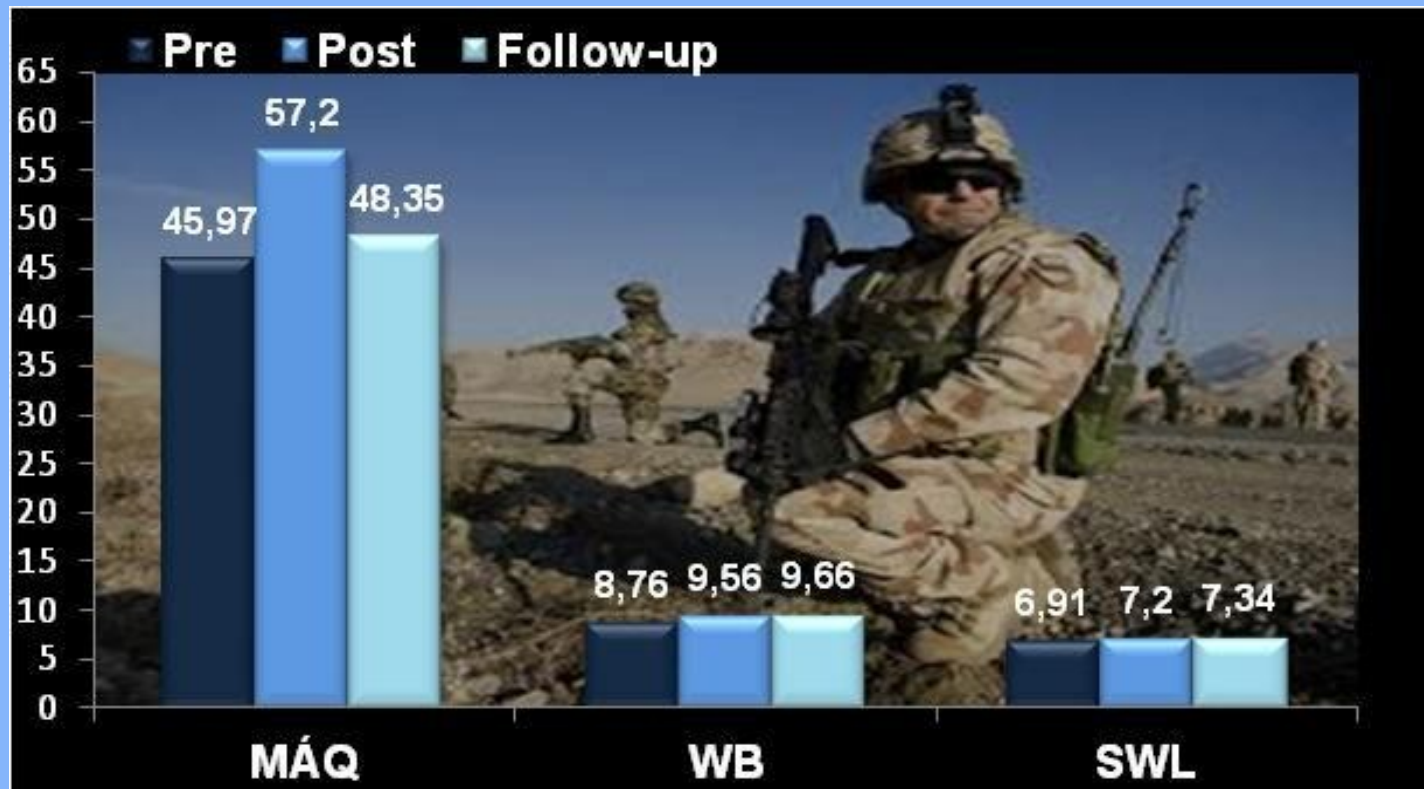
MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Deskriptív statisztikai eredmények

„Milyen stresszforrások vannak az Ön életében? Osztyályozza az alábbiak szerint!”

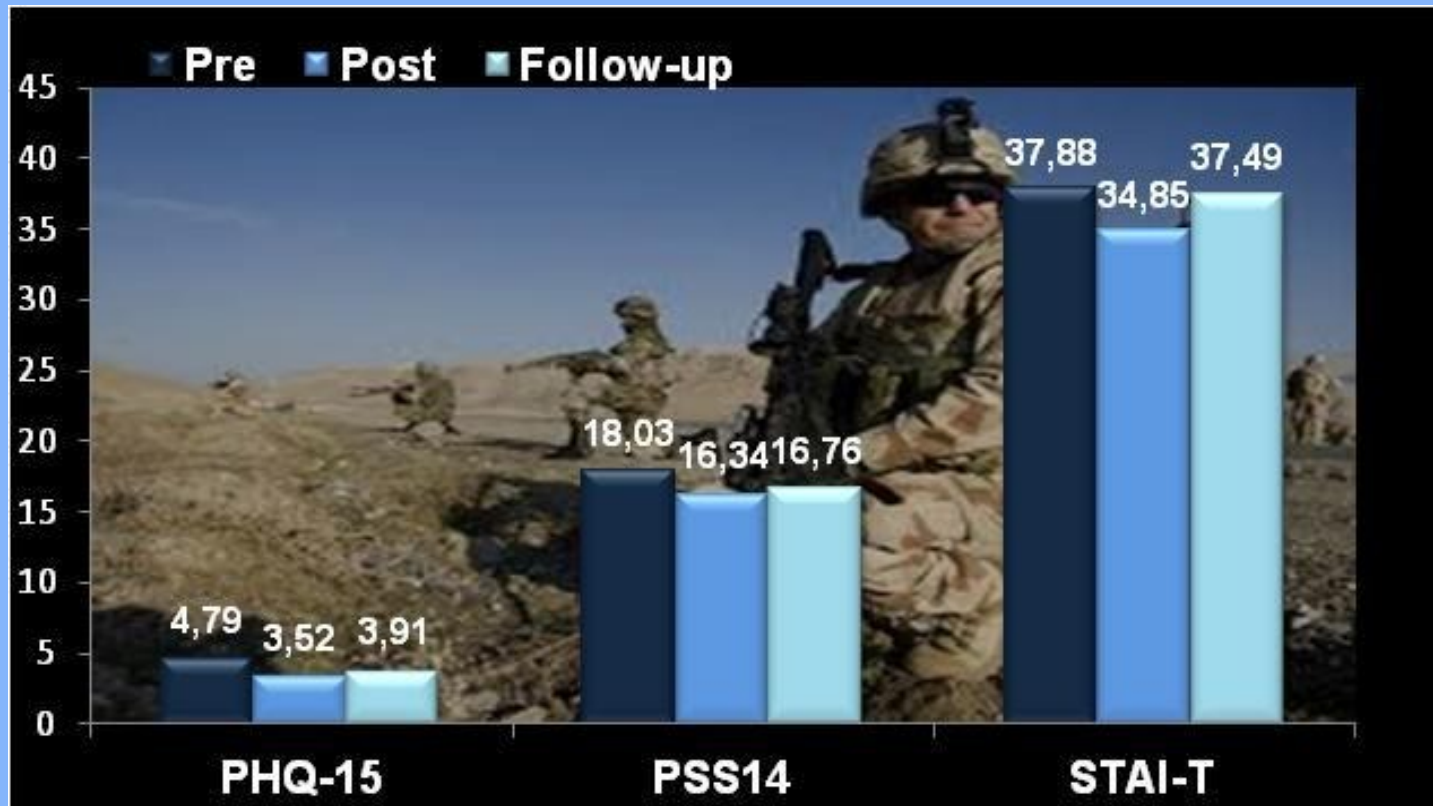
Analitikus statisztikai eredmények I.

Vizsgálati eszköz	Hatás mértéke		
	Pre vs. post	Post vs. Fu	Pre vs. Fu
MÁQ	↑11,23***	↓8,9***	↑2,4
WB	↑0,8*	↑0,1	↑0,9**
SWL	↑0,29	↑0,14	↑0,43

* p<0,1   **p<0,05   ***p<0,00

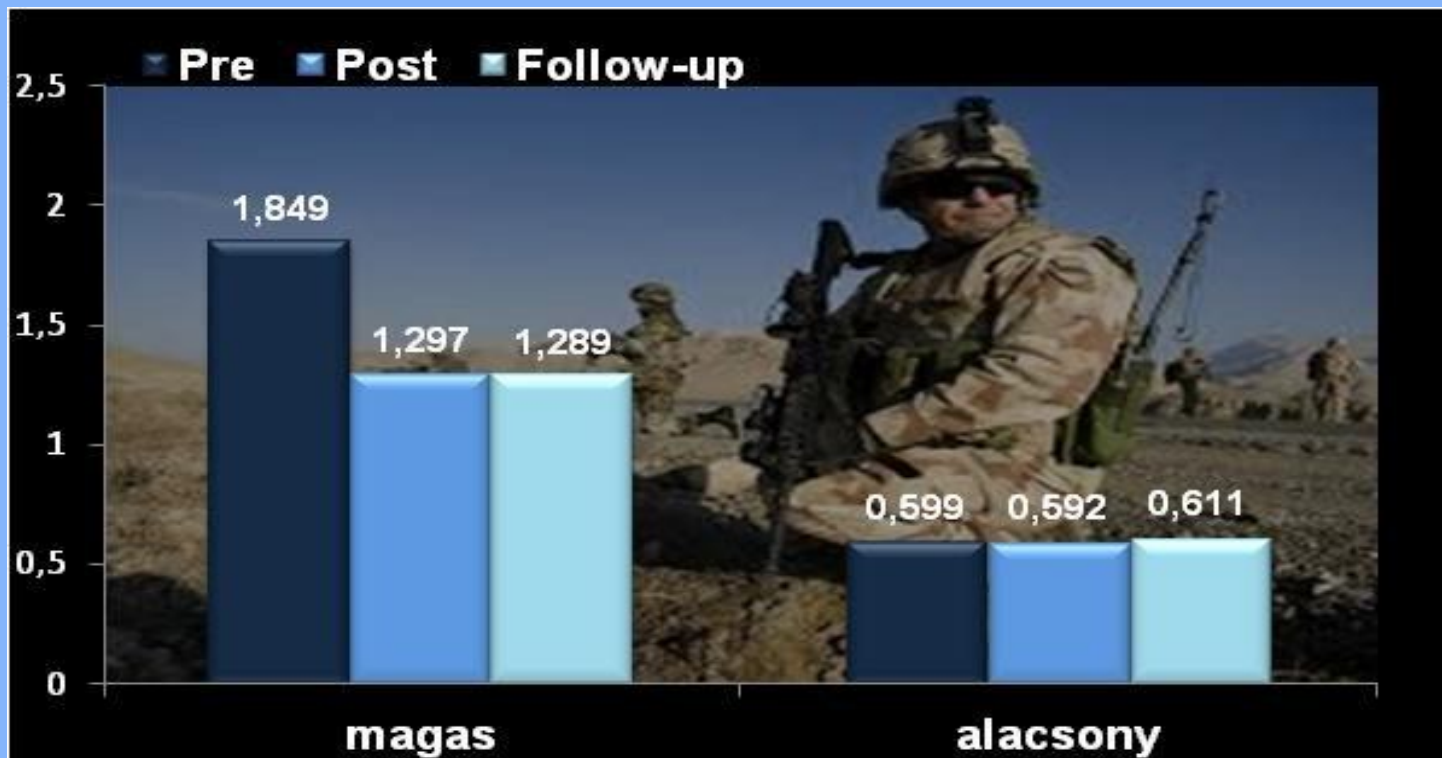
Analitikus statisztikai eredmények II.

Vizsgálati eszköz	Hatás mértéke		
	Pre vs. post	Post vs. Fu	Pre vs. Fu
PHQ-15	↓1,27*	↑0,39	↓0,88
PSS14	↓1,69*	↑0,42	↓1,27
STAI-T	↓3,03**	↑2,64*	↓0,39

* p<0,1   **p<0,05   ***p<0,00

Analitikus statisztikai eredmények III.

Vizsgálati eszköz	Hatás mértéke		
	Pre vs. post	Post vs. Fu	Pre vs. Fu
ERI	↓0,56***	0	↓0,56***
ERI <0,8 (alacsony)	↓0,007	↑0,019	↑0,012
ERI >0,8 (magas)	↓0,55***	↓0,01	↓0,56***
Túlvállalás dimenzió	↓0,77*	↑0,21	↓0,56

* p<0,1   **p<0,05   ***p<0,00

Összegzett megállapítások

Vizsgálati eszköz	Hatás mértéke		
	Pre vs. post	Post vs. Fu	Pre vs. Fu
MÁQ	↑11,23***	↓8,9***	↑2,4
WB	↑0,8*	↑0,1	↑0,9**
SWL	↑0,29	↑0,14	↑0,43
PHQ-15	↓1,27*	↑0,39	↓0,88
PSS14	↓1,69*	↑0,42	↓1,27
STAI-T	↓3,03**	↑2,64*	↓0,39
ERI	↓0,56***	0	↓0,56***
ERI <0,8 (alacsony)	↓0,007	↑0,019	↑0,012
ERI >0,8 (magas)	↓0,55***	↓0,01	↓0,56***
Túlvállalás dimenzió	↓0,77*	↑0,21	↓0,56

Magyarázat: A készség=pszichikus rendszerek, komponensek szerveződése.

A készség elsajátítás egy folyamat, amelynek lépései:

- 1. Rendszerképződés:** elsajátítjuk a szóban forgó készség komponenseit, ez a készség kiépülését eredményezi
- 2. Optimalizálódás:** a gyakorlás eredménye, ami lehetővé teszi a használhatóságot és hatékonyságot.

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Jövőbeli fejlesztési irányok

1. **Nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk az optimalizálódás szakaszára.**
2. **Elsajátítási motiváció mérése, aktiválása, fejlesztése.**

MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

„Az egészség és a boldogság titka nagyrészt abban áll, hogy sikerrel kell idomulni e planéta örökké változó életfeltételeihez; aki az alkalmazkodás feltételeit nem sajátítja el kellően, betegséggel és boldogtalansággal rója le a büntetéspénzt.” Selye János